

การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีของสามเณรแสงธรรม

THE USE OF ONLINE SOCIAL MEDIA FOR EVANGELIZATION AT LUX MUNDI SEMINARIANS

ณัฐพงษ์ พรหมทอง¹

Received : May 27, 2023

Revised : June 15, 2023

Accepted : June 30, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษา การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีของสามเณรแสงธรรมในปัจจุบัน และ 2) เพื่อศึกษา แนวทางพัฒนาการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีของสามเณรแสงธรรม กลุ่มตัวอย่างคือ สามเณรแสงธรรม ปีการศึกษา 2565 ชั้นปีละ 3 คน รวมจำนวน จำนวน 21 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายในแต่ละชั้นปีด้วยวิธีการจับสลาก และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างจำนวน 2 ฉบับ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีของสามเณรแสงธรรมในปัจจุบัน สามเณรใช้สื่อออนไลน์จากแพลตฟอร์มทั่วไปที่มีอยู่ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ใช้เพื่อการสื่อสารและการบันเทิงเป็นหลัก มีการใช้เพื่อการประกาศข่าวดีบ้างแต่ไม่มากเท่าที่ควร โดยเฉลี่ยประมาณ 30-60 นาทีต่อวัน กลุ่มผู้ให้ผลส่วนใหญ่ใช้วิธีการแชร์ข้อมูลดีๆ มากกว่าการสร้างสื่อหรือคอนเทนต์เพื่อการประกาศข่าวดีด้วยตนเอง ยกเว้นกลุ่มสามเณรที่มีหน้าที่ในการสร้างสื่อการประกาศข่าวดีของกลุ่ม ชมรมหรือสามเณรลัยแสงธรรม กลุ่มเป้าหมายในการประกาศข่าวดีคือบุคคลทั่วไป ไม่เจาะจงเฉพาะกลุ่มคริสตชน ประโยชน์ที่สามเณรได้รับคือ ทำให้การประกาศข่าวดี มีความสะดวก รวดเร็ว เข้าถึงง่าย อุปสรรคของการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการประกาศข่าวดีคือ สามเณรให้ความสนใจในการใช้สื่อออนไลน์ไปกับเรื่องอื่นๆ มากกว่าการประกาศข่าวดี

2. แนวทางพัฒนาการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีของสามเณรแสงธรรมตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้ 2.1) สามเณรควรตระหนักถึง “พระพรของพระเจ้า” ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ในการใช้เพื่อประกาศข่าวดี โดยจำเป็นต้องจัดให้มีการอบรม การให้ความรู้ในเรื่องของการผลิต และวิธีใช้สื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ เพื่อการประกาศข่าวดี 2.2) ผู้ให้การอบรม ควรมอบหมายงาน หน้าที่พิเศษเป็นรายกลุ่ม หรือรายบุคคล เพื่อเกิดการพัฒนาบุคลากรและเกิดความรับผิดชอบต่อการประกาศข่าวดี 2.3) ผู้ให้การอบรม ควรส่งเสริมให้สามเณรใช้สื่อเพื่อการประกาศข่าวดีให้มากขึ้น โดยจัดตารางเวลาในการใช้งานหรือผลิตสื่อดังกล่าวให้เป็นเวลาเฉพาะ ส่งเสริมและเอื้ออำนวยต่อสามเณรที่เป็นบุคลากรในการผลิตสื่อเพื่อการประกาศข่าวดี

คำสำคัญ : สื่อสังคมออนไลน์/ การประกาศข่าวดี /สามเณรลัยแสงธรรม

¹นักศึกษาหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

Abstract

The objectives of this study were to: 1) investigate how recent Lux Mundi seminarians use online social media for evangelization; and 2) examine guidelines for promoting the use of online social media for evangelization by Lux Mundi seminarians. Selected using the purposive sampling technique, 21 Lux Mundi seminarians for the year 2022, with three seminarians representing each batch, together with 13 experts participated in this study. Data were gathered through 2 semi-structure interviews and being analyzed by its contents.

The results of the study are as follows:

1. The use of social media for evangelization by recent Lux Mundi seminarians Lux Mundi seminarians primarily use recently popular social media platforms for communication and entertainment. They rarely use it for evangelization, and they spend approximately less than an hour a day on it. It reveals that the majority of survey participants share good content rather than creating for evangelization except those responsible for media production for evangelization of seminary. All parishioners, not just one particular group, are the focus group of evangelization. Easiness and accessibility for evangelization are the advantages that seminarians receive from using online social media. However, the seminarians frequently focus on other purposes rather than proclaiming the Good News.

2. Guidelines for promoting the use of online social media for evangelization at Lux Mundi Seminary based on experts' comments

2.1 Online social media should be used to evangelize seminarians and serve as a reminder of God's graces. They should be provided with a workshop on media production and its use for evangelization.

2.2 Formators should assign a specific role to a group or individual in order to improve human resources and give seminarians responsibility as evangelizers.

2.3 Formators, especially those in positions of responsibility, should encourage seminarians to use social media for evangelization by providing them with a schedule for media production for evangelization

Keywords: Online Social Media/Evangelization/Lux Mundi Seminary

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่จำเป็นจะต้องมีการสื่อสารข้อมูลถึงกันอยู่เสมอ ตั้งแต่ยุคสมัยโบราณนานมานั้น มนุษย์มีวิธีการสื่อสารที่ไม่ซับซ้อนมากนัก เช่น การสื่อสาร ทางกาย การพูด การเขียน การใช้สัญลักษณ์รูปภาพ วัตถุสิ่งของ การส่งสัญญาณโดยใช้ควันไฟ การใช้นกพิราบสื่อสาร เมื่อเวลาผ่านไปมีการพัฒนาการสื่อสารเป็น จดหมาย โทรเลข วิทยุ โทรศัพท์ จนมาถึงยุคที่มีเครือข่ายคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้การสื่อสารของมนุษย์มีการปรับเปลี่ยนกลายเป็นสื่อที่เกี่ยวข้องกับอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น เช่น บริการ IRC (Internet Relay Chat) โปรแกรมพูดคุย (Chat programs) จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic mail หรือ Email) และเว็บบอร์ด (Web board) จนกระทั่งปัจจุบันนี้ มนุษย์จึงเริ่มมีการสื่อสารข้อมูลในชีวิตประจำวันถึงกัน ด้วยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social media) ที่ผู้ส่งสารสามารถแบ่งปันสารหรือข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ไปยังผู้รับสารผ่านเครือข่ายออนไลน์โดยสามารถโต้ตอบกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารหรือผู้รับสารด้วยกันเอง สื่อสังคมออนไลน์สามารถแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ที่ใช้กันบ่อยๆ ได้แก่ บล็อก (Blogging) ทวิตเตอร์และไมโครบล็อก (Twitter and Microblogging) แพลตฟอร์ม (Platform) ต่าง ๆ เช่น เฟสบุ๊ก (Facebook) ดรอปบ็อก (Dropbox) และการแบ่งปันสื่อทางออนไลน์ (Media Sharing) เช่น ไลน์ (Line) ในช่วงระยะไม่กี่ปีที่ผ่านมา ความเจริญก้าวหน้าและการเติบโตอย่างก้าวกระโดดด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) และเทคโนโลยีการสื่อสารได้เปลี่ยนวิถีทางการดำเนินชีวิต การดำเนินธุรกิจและการสื่อสารของคนในสังคมไปอย่างมากมาย งานวิจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสารบ่งชี้ว่าสื่อหรือเครื่องมือสื่อสารที่ได้รับความนิยมใน แต่ละช่วงเวลาจะมีอิทธิพลต่อความคิดของคนด้วย โดยจะเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดกรอบความคิดและความเข้าใจในการมองโลกรอบ ๆ ตัวเรา ด้วย (กายการณ เสนแก้ว, 2558: ออนไลน์) สื่อสังคมออนไลน์ เข้ามามีบทบาทแทบทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ด้านการศึกษาอบรม รวมไปถึงด้านศาสนาอีกด้วย จึงมีความจำเป็นที่องค์กร หน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาและศาสนาต่างๆ ต้องติดตามความก้าวหน้า รู้เท่าทันสื่อ สามารถนำสื่อสังคมออนไลน์นี้มาใช้เป็นเครื่องมือให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

พระศาสนจักรคาทอลิก ก็ได้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการอภิบาลคริสตชนในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 โดยประกาศอนุญาตให้คริสตชนเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณแบบออนไลน์ได้ พระสันตะปาปาฟรังซิส (2565: ออนไลน์) ทรงให้ความสำคัญและทรงเป็นห่วงในการใช้สื่อสังคมออนไลน์หรืออินเทอร์เน็ต ตามสาส์นของพระองค์สำหรับวันสื่อสารสังคมสากล ครั้งที่ 55 ค.ศ. 2021 พระองค์ทรงแสดงความกังวลเกี่ยวกับการนำเสนอข่าว การสื่อสารความเป็นจริงผ่านอินเทอร์เน็ตได้มาน้อยเพียงใด พระองค์ทรงขอบคุณความกล้าหาญของนักข่าวหลายคนที่เสี่ยงชีวิตกล้าหาญที่จะเข้าถึงและสื่อสารข้อมูลที่เป็นจริงแม้จะมีความยากลำบากพระองค์ต้องการให้ทุกคนมีความรับผิดชอบข่าวสารที่ส่งออกไป และเป็นประจักษ์พยานต่อความจริงและในงานวันการสื่อสารสังคมโลก ปี 2019 สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสได้ให้ความสำคัญกับโลกอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ “เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เป็นสิ่งที่ช่วยเชื่อมต่อเราให้ใกล้กัน ช่วยค้นพบสิ่งใหม่ ๆ เป็นเครื่องมือในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” และสมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส ทรงสอนให้ทุกคน ใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือในการอภิบาลประกาศข่าวดีอีกด้วย

ในทศวรรษที่ผ่านมา (2015 ข้อ 39) ได้กล่าวถึงความสำคัญของเทคโนโลยี และการสื่อสารไว้ว่า เทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นของประทานจากพระเจ้าเป็นเครื่องมือเพื่อรับใช้การประกาศข่าวดี สื่อสังคมทำให้เกิดชุมชนในรูปแบบเครือข่ายสังคมที่กว้างใหญ่ไพศาล ดังนั้น สมาชิกของพระศาสนจักรต้องเรียนรู้และเข้าใจและใช้ออกาสที่เปิดกว้างนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการอภิบาล การประกาศข่าวดี และการรับการถ่ายทอดความเชื่อและชีวิตจิตพระศาสนจักรต้องเดินเคียงข้างกับประชากร เป็นมโนธรรม เป็นผู้นำและผู้สอนให้พวกเขาเข้าใจและเข้าถึงสื่อต่าง ๆ อย่างมีสติ ขาดแคลนและรอบคอบให้กับ คริสตชนทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก ๆ และเยาวชน ให้เข้าใจรู้จักเลือกหรือปฏิเสธเนื้อหาที่สื่อนำเสนอ สามารถใช้สื่อเพื่อประกาศข่าวดี อย่างไรก็ตาม การสื่อสารที่ทรงประสิทธิภาพมากที่สุดยังคงได้การสื่อด้วยชีวิตที่เป็นประจักษ์พยานพระวรสาร สื่อสังคมออนไลน์จึงมีทั้งอันตรายและโอกาสที่แฝงอยู่ ตามที่สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส (2565: ออนไลน์) ได้กล่าวไว้ในสาส์นสำหรับวันสื่อสารสังคมสากล ครั้งที่ 22 ว่า “ เว็บไซต์ที่มีข่าวสังคมหลากหลายสามารถเพิ่มความสามารถในการรายงานข่าวเพื่อที่จะแบ่งปันกันด้วยหลากหลายสายตาที่มองไปยังโลกซึ่งมีภาพและประจักษ์พยานมากมาย เทคโนโลยีดิจิทัลทำให้พวกเราแจ้งข่าวสารได้ทันทั่วทั้งที่ซึ่งบ่อยครั้งจะเป็นประโยชน์มาก... เป็นเครื่องมือทรงพลังซึ่งเรียกร้องให้พวกเราทุกคนมีความรับผิดชอบในฐานะผู้ส่งและผู้รับข่าว... พวกเราสามารถที่จะมอบให้กับสังคมซึ่งเรื่องราวที่มีความสำคัญที่สื่อทั่วไปมองข้าม ต้องขอบคุณอินเทอร์เน็ตที่ทำให้พวกเรามีโอกาสรายงานสิ่งที่พวกเราเห็นว่าสิ่งใดกำลังเกิดขึ้นต่อหน้าต่อตาพวกเราและพวกเราแบ่งปันให้ผู้อื่นทราบในขณะที่เดียวกันทุกคนมองเห็นข่าวเท็จที่ปรากฏแพร่หลายอยู่ในสื่อต่างๆ พวกเราทราบแล้วว่าข่าวและภาพสามารถปั้นแต่งได้อย่างง่ายดายด้วยเหตุผลหลายประการ บางครั้งเพียงเพราะการหลงตัวเอง เรื่องของเรื่อง ในประเด็นนี้ไม่ใช่เพื่อที่จะทำให้อินเทอร์เน็ตขาดความน่าเชื่อถือ ตรงกันข้าม เพื่อที่จะให้พวกเราใช้ความพยายามเพิ่มขึ้นในการไตร่ตรอง และมีความรับผิดชอบในเนื้อหาทั้งที่ส่งออกและรับเข้ามา พวกเราทุกคนต้องมีความรับผิดชอบต่อข่าวที่พวกเราส่งออกไปและสำหรับข่าวสารที่มีพวกเราแบ่งปันกันเพื่อการควบคุมที่พวกเราสามารถดำเนินการด้วยการเปิดเผยและต่อต้านกับข่าวเท็จ พวกเราทุกคนต้องเป็นประจักษ์พยานต่อความจริง ต้องออกไป ต้องเห็นแล้วต้องแบ่งปันกัน...” และสุดท้ายพระองค์ทรงเชิญชวนบรรดาสื่อมวลชนและผู้ที่ใช้งานสื่อ สังคมออนไลน์ให้พยายามที่จะโปร่งใส ชี้อัตย์ในสื่อต่างๆ ที่อยู่ในสังคมออนไลน์ ทั้งในบทเทศน์ประจำวันหรือเรื่องของการสื่อสารการเมือง

สามเณราลัยแสงธรรม เป็นสถาบันเฉพาะทางคริสต์ศาสนา ก่อตั้งขึ้นเพื่อให้การฝึกอบรมสามเณรผู้เตรียมตัวเป็นบาทหลวง หรือพระสงฆ์ในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก สามเณรสามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งด้านการติดต่อสื่อสารกับบุคคลรอบข้าง เช่น พ่อแม่ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง เพื่อนที่เรียน เพื่อนในกลุ่มทำงาน เพื่อนพี่น้องคริสตชนต่างๆ หรือใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 ตามประกาศของรัฐบาลและการใช้ สื่อสังคมออนไลน์ในการสื่อสาร ในงานอภิบาลและการประกาศข่าวดีของสามเณร รวมถึงการนำมาใช้ในการกระบวนกรฝึกอบรมของสามเณราลัยแสงธรรมให้มีความต่อเนื่อง เช่น การสร้างรายการต่างๆ เพื่อส่งเสริมความเชื่อ การถ่ายทอดสด (Live) พิธีกรรม การประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ แบ่งปันข้อคิด บทเทศน์ ข้อความพระวาจาประจำวัน ผ่านช่องทางการสื่อสารแบบออนไลน์ให้แก่สามเณรแสงธรรมคริสตชนทั่วไปและผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป แต่อย่างไรก็ตามเมื่อดาบมีสองคม สื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้กันอยู่ในสังคมปัจจุบันนี้แม้ด้านหนึ่งจะมีประโยชน์แต่คงมีอีกด้านที่พร้อมจะหันกลับมาทำร้ายเราเช่นกัน โดยเฉพาะกับ

เด็ก เยาวชน หรือผู้ใหญ่ที่ขาดวิจารณญาณ การไตร่ตรองที่ดี บริโภคและใช้สื่ออย่างไม่ถูกต้องจนเกิดผลเสียต่อตนเองและสังคมรอบข้าง ดังเป็นข่าวที่พบเห็นในโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือช่องทางการสื่อสารต่างๆ แล้ว เช่น การโพสต์นินทาตีเตียน ประจานคนอื่น ซึ่งนอกจากจะทำให้บุคคลเหล่านั้นเสียหาย ได้รับความอับอายแล้ว ก็เป็นความผิดทางกฎหมายอีกด้วย (กระทรวงยุติธรรม, 2565: ออนไลน์) แน่นนอนว่าสามเณรก็ยังคงเป็นเยาวชน และยังพบว่า สามเณรบางคนยังคงมีการโพสต์ในสิ่งที่ยังไม่เหมาะสมกับบริบทของผู้เตรียมตัวเป็นผู้ประกาศข่าวดี การเตรียมตัวเป็นพระสงฆ์ เช่น การโพสต์รูปภาพ คำพูดต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสม ไม่เข้ากับการดำเนินชีวิตการเป็นสามเณร การนำเสนอตัวเอง การให้ความสำคัญกับวัตถุสิ่งของภายนอกมากกว่าการประกาศข่าวดี การให้ข้อมูลหรือคำสอนที่ผิดโดยไม่ผ่านการไตร่ตรองหาความรู้ที่ถูกต้อง สามเณรมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ในงานอภิบาล และการประกาศข่าวดีได้อย่างไม่มีคุณภาพหรือไม่เต็มศักยภาพมากนัก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการขาดทักษะประสบการณ์ ขาดการไตร่ตรอง ขาดความยับยั้งชั่งใจ ขาดการตรวจทานความถูกต้อง เหมาะสมของเนื้อหาสาระ รูปภาพที่ต้องการสื่อสารออกไป มีการใช้สื่อออนไลน์ในรูปแบบของปุถุชนทั่วไปที่ยังยึดติดกับสิ่งของวัตถุ การให้คุณค่ากับสิ่งต่างๆ ภายนอกที่ไม่ใช่เนื้อแท้ ไม่มีประโยชน์ต่อกระแสเรียกการดำเนินชีวิตการเป็นผู้อภิบาล และแพรวพราวของสามเณรเท่าที่ควร ซึ่งหากสามเณรแสงธรรมเห็นความสำคัญ ตระหนักถึงประโยชน์และโทษของการใช้สื่อสังคมออนไลน์ มีวิจารณญาณ การไตร่ตรอง มีความสามารถในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างดี โดยเฉพาะในการนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการประกาศข่าวดีอันเป็นพันธกิจสำคัญที่สุดของชีวิตการเป็นสามเณรผู้เตรียมตัวเป็นบาทหลวงแล้ว สามเณรแสงธรรมก็จะเป็นผู้มีความสามารถในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือในการประกาศข่าวดีได้อย่างมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และพระศาสนจักรคาทอลิกต่อไป

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีของสามเณรแสงธรรมในปัจจุบัน และศึกษาแนวทางพัฒนาการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีของสามเณรแสงธรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีของสามเณรแสงธรรมในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษา แนวทางพัฒนาการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีของสามเณรแสงธรรม

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาเกี่ยวกับ พฤติกรรมการใช้และแนวทางพัฒนาการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีของสามเณรแสงธรรม

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการประกาศข่าวดีของสามเณรคาทอลิก สามเณรลัยแสงธรรม สามพราน นครปฐม และศึกษาถึงแนวทางพัฒนาการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการประกาศข่าวดีของสามเณรสามเณรลัยแสงธรรม สามพราน นครปฐม โดยการพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสามเณรแสงธรรม

2. ประชากร กลุ่มผู้ให้ข้อมูล และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

2.1 ประชากร คือ สามเณรแสงธรรม ปีการศึกษา 2565 จำนวน 89 คน ทั้งนี้ไม่รวมสามเณรชั้น ปิ๊งชีวิตผู้อภิบาล (ปิ๊ง) (สามเณรลัยแสงธรรม, 2565)

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ สามเณรแสงธรรม ปีการศึกษา 2565 ชั้นปีละ 3 คน รวมจำนวน จำนวน 21 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายในแต่ละชั้นปีด้วยวิธีการจับสลาก

2.3 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ในการศึกษาแนวทางการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีของ สามเณรแสงธรรม จำนวน 13 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย

- 1) อธิการ สามเณรลัยแสงธรรม จำนวน 1 คน
- 2) บาทหลวงผู้เป็นคณะผู้ให้การอบรมและ / หรือมีหน้าที่ดูแลงานการศึกษาและงาน ประชาสัมพันธ์ สามเณรลัยแสงธรรม จำนวน 2 คน
- 3) บาทหลวงผู้รับผิดชอบงานสื่อสารมวลชนคาทอลิกแห่งประเทศไทย จำนวน 1 คน
- 4) พระวาสาผู้รับผิดชอบงานสื่อสารมวลชนคาทอลิกแห่งประเทศไทย จำนวน 1 คน
- 5) สามเณรแสงธรรมที่ดูแลรับผิดชอบดำเนินการจัดทำเฟสบุ๊คหรือยูทูปของ สามเณร-ลัยแสงธรรม จำนวน 1 คน
- 6) สามเณรแสงธรรมที่เป็นหัวหน้าชั้นปี ชั้นปีละ 1 คน รวมจำนวน 7 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

สื่อสังคมออนไลน์ หมายถึง เครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ครอบคลุมทั่วโลกเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการทาง สังคม (Social tool) เพื่อใช้สื่อสารเชื่อมโยงระหว่างกันในเครือข่ายทางสังคม (Social network) ผ่านทางเว็บไซต์ และโปรแกรมประยุกต์บนสื่อใดๆ มีรูปแบบต่างๆ มากมาย เน้นให้ผู้ใช้ทั้งที่เป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารมีส่วนร่วม (Collaborative) อย่างสร้างสรรค์ ในการผลิตเนื้อหาขึ้นเอง (User-Generate Content: UGC) ในรูปของข้อมูล ภาพ และเสียง

การประกาศข่าวดี หมายถึง การประกาศอย่างชัดเจนว่าในพระเยซูคริสตเจ้า พระบุตรของพระเจ้าผู้ได้ สิ้นพระชนม์และกลับคืนพระชนม์ชีพจากบรรดาผู้ตายนั้น ได้นำความรอดพ้นมาสู่มนุษย์แล้ว ซึ่งเป็นดังของ ประทานที่มาจากพระหรรษทานและพระเมตตาของพระเจ้า โดยการดำเนินชีวิตเพื่อสอดคล้องกับพระวรสารและ เป็นประจักษ์พยานถึงข่าวดีนั้นด้วยชีวิต

สามเณรแสงธรรม หมายถึง เยาวชนชายสังกัดสังฆมณฑลในเขตการปกครองของพระศาสน-จักรคาทอลิก แห่งประเทศไทยที่เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเป็นพระสงฆ์ในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ณ สามเณรลัยแสงธรรม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยเข้ารับการศึกษารอบตามโปรแกรมการอบรมของสามเณรลัย แสงธรรมและการทำงานอภิบาลและประกาศข่าวดีต่อเพื่อนพี่น้องคริสตชนและเพื่อนพี่น้องต่างความเชื่อด้วยตาม หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ไม่รวมสามเณรที่อยู่ในชั้นปี ปิ๊งชีวิตผู้อภิบาล (ปิ๊ง) ซึ่งได้รับการฝึกอบรมภายนอก สามเณรลัยแสงธรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) จำนวน 2 ฉบับ สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (content validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนแล้ว ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งข้อคำถามที่สร้างขึ้น มีค่า IOC ระหว่าง 0.66-1.00 ซึ่งสูงกว่า 0.5 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงสามารถนำไปใช้เป็นข้อคำถามในการวิจัยต่อไปได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยส่งหนังสือไปยังอธิการบดีมหาวิทยาลัยแสงธรรม เพื่อขอความอนุเคราะห์ร่วมมือ ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1
2. ผู้วิจัยนัดหมายวันเวลาที่ จะสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลล่วงหน้า โดยขอสัมภาษณ์เป็นกลุ่มย่อยในแต่ละชั้นปี
3. ผู้วิจัยอธิบาย ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลตามวันเวลาที่กำหนด โดยมีการขออนุญาตจัดบันทึกและ / หรือบันทึกเสียง
4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รับมาตรวจทานความครบถ้วนของข้อมูล นำข้อมูลมาวิเคราะห์ และเรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์
5. ผู้วิจัยส่งหนังสือไปยังอธิการบดีมหาวิทยาลัยแสงธรรมและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยแสงธรรม เพื่อขอความอนุเคราะห์ร่วมมือในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2
6. ผู้วิจัยส่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลแก่กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ และนัดหมายวันเวลาที่ จะสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิล่วงหน้าโดยผู้ทรงคุณวุฒิสามารถให้การสัมภาษณ์โดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลและ/หรือรายกลุ่ม ในสถานที่ที่กำหนด (Onsite) หรือผ่านทางสื่อออนไลน์ (Online) ได้ตามความเหมาะสม
7. ผู้วิจัยอธิบาย ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ และรายงานสรุปผลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล แล้วดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ตามวันเวลาที่กำหนด โดยมีการขออนุญาตจัดบันทึกและ/หรือบันทึกเสียง
8. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รับมาตรวจทานความครบถ้วนของข้อมูล นำข้อมูลมาวิเคราะห์ และเรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์
9. ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียง สรุปรายงานผลการศึกษา และจัดทำรายงานผลการการศึกษา

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีของสามเณรแสงธรรม

จากการสัมภาษณ์สามเณรกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 21 คน แล้วพบว่า สามเณรมีการใช้แพลตฟอร์มต่างๆ ที่นิยมใช้กันอยู่ทั่วไป เช่นเดียวกับบุคคลธรรมดาทั่วไป ได้แก่ Facebook (เฟซบุ๊ก) Youtube (ยูทูบ) Instagram (อินสตาแกรม) TikTok (ติ๊กต็อก) Line (ไลน์) และ Messenger (แมสเซนเจอร์) โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการใช้งานเรียงอันดับคือ 1) เพื่อการติดต่อสื่อสารร้อยละ 100 2) เพื่อการพักผ่อนและการบันเทิงร้อยละ 100 3) เพื่อศึกษาหาความรู้ร้อยละ 95 และ 4) การใช้งานเพื่อการประกาศข่าวดีร้อยละ 65 สามเณรส่วนใหญ่มีระยะเวลาการใช้งานสื่อออนไลน์มาก โดยถ้าคิดเป็นเวลา อาจจะใช้เวลา 4-7 ชั่วโมงต่อวันในวันหยุด และวันเสาร์-อาทิตย์ แต่ในวันปกติการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์จะลดลงมาเหลือเพียง 2-3 ชั่วโมงต่อวัน โดยมีการจัดสรรเวลาในการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีประมาณ 30-60 นาทีต่อวัน การแชร์สื่อออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีของสามเณร สามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเห็นสิ่งที่ผู้อื่นโพสต์อยู่เห็นว่าดีก็แชร์ทันที กลุ่มที่เห็นสิ่งที่ผู้อื่นโพสต์อยู่แล้วเห็นว่าดี ก็นำมาสืบค้น สอบทานข้อมูลความถูกต้องก่อนแล้วจึงแชร์ และกลุ่มที่เป็นผู้ผลิตสื่อเองที่ต้องศึกษาข้อมูลต่างๆ อย่างละเอียดให้มีความชัดเจน ถูกต้องก่อนผลิตออกมาเป็นสื่อที่ใช้ในการประกาศข่าวดีเพื่อโพสต์ลงในสื่อออนไลน์ สามเณรส่วนใหญ่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการประกาศข่าวดีโดย พวกเขาไม่เน้นการสร้างหรือการผลิตสื่อออนไลน์ด้วยตนเอง ส่วนใหญ่เป็นการแชร์สื่อของผู้อื่นที่มีเนื้อหาที่ดี ซึ่งจะทำให้การแชร์ในพื้นที่ของตนเองโดยมีผู้ติดตามของตนหรือเพื่อนๆ ในแพลตฟอร์มนั้นๆ เห็นและเข้ามาแสดงความคิดเห็นกัน เพราะสื่อที่ผู้อื่นผลิตมานั้นมีความถูกต้องแม่นยำ และน่าสนใจสำหรับการแชร์ ทำให้การประกาศข่าวดีเป็นเรื่องที่ง่าย และสามารถพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในหัวข้อนั้นๆ ได้อย่างทันทั่วถึง สำหรับกลุ่มเป้าหมายในการประกาศข่าวดีของสามเณรผู้ให้ข้อมูล คือ 1) กลุ่มบุคคลทั่วไปที่ใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ร้อยละ 100 2) กลุ่มเยาวชนทั้งที่เป็นคาทอลิกและเป็นศาสนิกศาสนาอื่นๆ ร้อยละ 85 และ 3) กลุ่มอื่นๆ เช่น กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้สูงอายุ และอื่นๆ ร้อยละ 30 ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ สามเณรมีความคิดเห็นว่าคุณเองได้รับประโยชน์อย่างมากในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดี ด้วยความที่โลกของเราขณะนี้ถูกขับเคลื่อนด้วยพลังของสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้สามารถเข้าถึงผู้คน หรือข้อมูลต่างๆ ที่สามเณรต้องการได้อย่างง่าย สะดวก รวดเร็วและสามารถที่จะใช้เป็นสื่อในการเผยแพร่ข้อมูลหรือประกาศข่าวดีที่ต้องการสื่อให้บุคคลอื่น ในสังคมออนไลน์รับทราบได้อย่างสะดวก และรวดเร็วเช่นกัน บุคคลที่ต้องการเข้าถึงเนื้อหาเกี่ยวกับการประกาศข่าวดีในสังคมออนไลน์ก็สามารถเข้าถึงได้ง่ายเช่นเดียวกัน โดยสามเณรตอบไปในแนวทางเดียวกันว่า การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีนั้นเป็นเรื่องที่ง่ายมากๆ สามารถเข้าถึงได้อย่างง่ายดายและรวดเร็ว เข้าถึงผู้คนได้อย่างทั่วถึงโดยไร้ข้อจำกัด มีความสะดวกในการใช้งาน และยังช่วยให้เราทันข่าวสาร ทันโลก ทันเหตุการณ์ เข้าถึงข้อมูลต่างๆ ได้มากขึ้น และเลือกที่จะรับข้อมูลข่าวสารที่สนใจได้ ด้านการศึกษาสามารถเข้าถึงข้อมูลทั่วโลกได้อย่างไม่จำกัด อาจจะมีเสียค่าบริการบ้าง แต่ถือว่าสะดวกและรวดเร็ว นอกจากด้านการศึกษาแล้วเรื่องของพักผ่อนหรือการบันเทิง ยังสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ ซึ่งสามารถที่จะเลือกตามความสนใจของแต่ละคนได้

อุปสรรคหรือปัญหาในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีนั้น สืบเนื่องจากในโลกของสื่อสังคมออนไลน์นั้น มีเรื่องราวต่างๆ ที่น่าสนใจมากมาย ทำให้พวกเขาให้ความสนใจและใช้เวลาไปกับสิ่งอื่นๆ มากจนเกินไป

จนทำให้เวลาและการใช้สื่อเพื่อการประกาศข่าวตื้นน้อยเกินไป และเกิดความไม่ต่อเนื่อง จนหลายครั้งทำให้ตัวของพวกเขาเองตกอยู่ในสถานะของผู้รับสาร มากกว่าที่จะเป็นผู้ส่งสารทั้งเรื่องอื่นๆ และโดยเฉพาะเรื่องของการประกาศข่าวดีด้วย นอกจากนี้ในสังคมออนไลน์ยังมีสิ่งที่สามารถรับรู้ได้ว่าเป็นสื่อที่อันตรายและไม่ดีแต่กลับสร้างความน่าสนใจได้มากกว่า เช่น สื่อการพนัน สื่อลามกที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและดึงดูดใจได้เป็นอย่างมาก อีกทั้งโฆษณาชวนเชื่อต่างๆ ทำให้มีการหลงเชื่อได้อย่างง่ายดายและหลงใหลอยู่กับสิ่งนั้นจนเกินไป อีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจคือ แม้จะทราบว่าการประกาศข่าวดีโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเรื่องที่ทำได้ ง่ายๆ แต่กลับไม่มีความชำนาญในการใช้งานเครื่องมือต่างๆ ไม่สามารถผลิตสื่อได้อย่างรวดเร็ว และได้กลายเป็นข้อจำกัดหรืออุปสรรคที่สำคัญในการที่จะสร้างสื่อเพื่อการประกาศข่าวดี สิ่งที่ทำง่ายและสะดวกกว่ามากคือ แร่ผลงานของคนอื่นเท่านั้น สามเณรผู้ให้ข้อมูลจึงมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องว่า พวกเขามีความต้องการที่จะผลิตสื่อที่จะใช้ในการประกาศข่าวดีเป็นอย่างมาก แต่อาจมีข้อจำกัดในด้านการใช้เวลาด้วยความที่ไม่ชำนาญในการใช้เครื่องมือ จึงมีความต้องการให้ทางผู้ให้การอบรมจัดให้มีการอบรมพิเศษเกี่ยวกับการผลิตสื่อต่างๆ เพื่อช่วยในการผลิตสื่อในการประกาศข่าวดีทางสื่อสังคมออนไลน์อีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญคือ การเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการ ทางผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อสังเกตว่า ข้อมูลต่างๆ ของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกนั้น มีความหลากหลาย ไม่มีข้อมูลพื้นฐานที่มีการปรับปรุงอยู่เสมอเพราะข้อมูลหลากหลายแหล่งและบางครั้งพบว่าเป็นข้อมูลที่ตรงกัน ทำให้เกิดความไม่มั่นใจในการผลิตสื่อ และอาจจะเกิดความเข้าใจผิดได้ จึงมีความต้องการที่จะเสนอให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสร้างพื้นที่ของข้อมูลที่มีความแม่นยำ ถูกต้องและชัดเจน เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ผลิตสื่อ และการอ้างอิงที่น่าเชื่อถือ

ตอนที่ 2 แนวทางพัฒนาการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีของสามเณรแสงธรรม

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีของสามเณร มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดี โดยเฉพาะในเรื่องของการแบ่งปันพระวาจา

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า สื่อออนไลน์ในยุคปัจจุบันนี้มีประโยชน์และความสำคัญ เป็นการส่งสารที่รวดเร็วและกว้างขวางสู่บุคคลหลายกลุ่ม ดังนั้นบรรดาสามเณรซึ่งจะเป็นกำลังของพระศาสนจักรคาทอลิกยิ่งต้องรู้จักและเรียนรู้ที่จะใช้สื่อออนไลน์เป็นเครื่องมือในงานแพร่ธรรม เพื่อให้ได้เข้าใจ และสามารถใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการประกาศข่าวดีได้ถูกต้อง จึงควรที่จะได้รับพื้นฐานทางคำสอนที่แม่นยำ ด้วยความเข้าใจจริง รู้จักแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการนำข้อมูลไปใช้ในงานแพร่ธรรมอย่างเกิดประโยชน์ นอกจากนี้ ยังจะต้องเรียนรู้วิธีการของสื่อออนไลน์ เช่น การสร้างข้อมูล การเลือกใช้สื่อเพื่อสร้างความเข้าใจ และเหมาะสมกับผู้รับสาร เข้าใจกระบวนการผลิตสื่อออนไลน์ ศึกษารูปแบบเพื่อเป็นตัวเลือกในการใช้งานที่เหมาะสม ขณะเดียวกัน ก็ต้องเรียนรู้ภาษา และวัฒนธรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสารได้อย่างดีอีกด้วย

2. ด้านความรับผิดชอบในการนำสื่อมาใช้เพื่อประกาศข่าวดี

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ความรอบคอบหน้าที่ประจำให้แก่บรรดาสามเณรในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดี เพราะหน้าที่ต่างๆ เหล่านี้จะทำให้เราต้องบังคับตัวเอง โดยปริยาย มี

วิจารณ์ญาณ ความรับผิดชอบได้ด้วยตนเอง ความเป็นผู้ใหญ่ สิ่งเหล่านี้ไม่่ง่ายที่จะปลูกฝัง แต่คงต้องตกย้ำ และปรับปรุงอยู่เสมอ เพราะโลกจะทันสมัยขึ้นทุกๆ วันเราจำเป็นต้องตามให้ทัน ในส่วนของความรับผิดชอบ เป็นพื้นฐานสำคัญประการหนึ่งในการฝึกอบรมสามเณรที่สามเณรทุกคนพึงต้องมีในการทำงาน ทำหน้าที่ต่างๆ การเริ่มต้นให้พวกเขาได้มีความรับผิดชอบในการใช้สื่อเพื่อประกาศข่าวดี ก็ควรจะเริ่มจากการปลูกจิตสำนึกให้ พวกเขาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกาศข่าวดีในยุคสมัยใหม่ เพราะปัจจุบันโลกไร้พรมแดน การติดต่อสื่อสารง่ายและรวดเร็วมาก ดังนั้นจึงควรทำให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องปรับให้เข้าสู่โลกในยุคปัจจุบันและทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วด้วยการให้ความสำคัญกับการประกาศข่าวดี โดยใช้สื่อในชีวิตประจำวัน การแบ่งปันพระวาจาของพระเจ้า คำสอน หรือสิ่งที่ดี ให้แก่กันและกัน

3. ด้านการประกาศข่าวดีให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า สามเณรควรได้รับการอบรมให้ตระหนักถึง “พระพรของพระเจ้า” ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ในการใช้เพื่อประกาศข่าวดี โดยการนำเสนอพระวาจา คำสอนพระศาสนจักร ข้อคิด บทเทศน์ ให้ออกสู่สังคมออนไลน์ โดยจำเป็นต้องให้ความรู้ในเรื่องของการผลิตสื่อต่างๆ ความคิดสร้างสรรค์ ในการนำเสนอสื่อเพื่อการประกาศข่าวดีนั้น โดยคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก เพื่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการประกาศข่าวดีที่มีประสิทธิภาพ และยังคงมอบหมายงาน หน้าที่พิเศษเป็นรายกลุ่ม หรือรายบุคคล เพื่อเกิดการพัฒนาบุคลากรและเกิดความรับผิดชอบต่อหน้าที่การประกาศข่าวดี อันเป็นหน้าที่ของคริสตชนทุกคนที่ได้รับมาเมื่อรับ

ทั้งนี้ สามารถสรุปเป็นแนวทางพัฒนาการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อการประกาศข่าวดีของสามเณรแสงธรรม ได้ดังต่อไปนี้

1. สามเณรควรตระหนักถึง “พระพรของพระเจ้า” ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ในการใช้เพื่อประกาศข่าวดี โดยจำเป็นต้องจัดให้มีการอบรม การให้ความรู้ในเรื่องของการผลิต และวิธีใช้สื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ เพื่อการประกาศข่าวดี
2. ผู้ให้การอบรม ควรมอบหมายงาน หน้าที่พิเศษเป็นรายกลุ่ม หรือรายบุคคล เพื่อเกิดการพัฒนาบุคลากรและเกิดความรับผิดชอบต่อหน้าที่การประกาศข่าวดี
3. ผู้ให้การอบรมควรส่งเสริมให้สามเณรใช้สื่อเพื่อการประกาศข่าวดีให้มากขึ้น โดยจัดตารางเวลาในการใช้งานหรือผลิตสื่อดังกล่าวให้เป็นเวลาเฉพาะ ส่งเสริมและเอื้ออำนวยต่อสามเณรที่เป็นบุคลากรในการผลิตสื่อเพื่อการประกาศข่าวดี

อภิปรายผล

1. การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีของสามเณรแสงธรรมในปัจจุบัน

สามเณรแสงธรรมได้มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นอย่างมาก และใช้สื่อสังคมออนไลน์ในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา การสื่อสารและการบันเทิง สอดคล้องกับที่ บุญยษฐ พรหมินทร์ (2559: 78-79) ที่วิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการใช้ Social Media ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก แล้วพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาและใช้งานเพื่อการบันเทิง

กลุ่มบุคคลที่สามเณรกำหนดเป็นกลุ่มเป้าหมายในการประกาศข่าวดีมากที่สุดคือ กลุ่มบุคคลทั่วไป โดยไม่ได้จำกัดว่าพวกเขาต้องเป็นผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์ สอดคล้องกับที่เอกสารกฎีกาสัมชานใหญ่ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย คริสตศักราช 2015 ได้ระบุไว้ว่า “การฟื้นฟูการประกาศข่าวดีขึ้นใหม่...มีกลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่มหลักด้วยกัน ได้แก่ “ผู้ที่ยังไม่รู้จักพระเยซูคริสตเจ้า ผู้ที่ไม่ยอมรับและผู้ปฏิเสธพระองค์ในทุกภาคส่วนของพระศาสนจักรและสังคม” “คริสตชนที่มาร่วมพบปะเป็นประจำและผู้ที่มาชุมนุมกันในวันพระเจ้า” และ “บุคคลที่ได้รับศีลล้างบาปแล้วแต่ไม่ได้ดำเนินชีวิตตามพันธกิจของศีลล้างบาป และมิได้รับความบรรเทาใจแท้จริงจากความเชื่อโดยสาเหตุใดๆ ก็ตาม”

สามเณรแสงธรรมมีความคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์อย่างมากในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดี ด้วยความที่โลกของเราขณะนี้ถูกขับเคลื่อนด้วยพลังของสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้สามารถปรับวิธีการสื่อสารเข้าถึงผู้คน ตามเป้าหมายของเราได้อย่างง่ายดาย และบรรลุจุดประสงค์ในการประกาศข่าวดีของเราอีกด้วยตามที่เอกสารการสังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 โดยพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 (1965) ระบุว่า “ในการทำงานอภิบาล เราจะต้องใช้ไม่แต่เฉพาะหลักการทางเทววิทยาอย่างเพียงพอเท่านั้น แต่ต้องใช้องค์ความรู้ความจริงของศาสตร์ต่างๆ ทางโลกอีกด้วย”

สื่อสังคมออนไลน์มีความน่าสนใจอยู่อย่างมากมาย มีทั้งสิ่งที่ดี มีประโยชน์และ สื่อที่ไม่ดี ไม่มีประโยชน์ และผิดทั้งกฎหมายและจริยธรรม แต่หลายครั้งแม้เราผู้ประกาศข่าวดีโดยหน้าที่ของคริสตชน ยังหลงไปกับสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้ง่ายดาย จนเป็นเหตุให้ละเลยหน้าที่ของการเป็นผู้ประกาศข่าวดี และทำให้การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีไม่สามารถทำได้มากเท่าที่ควร จึงจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบอย่างยิ่งในการทำหน้าที่การเป็นผู้ประกาศอย่างดี ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สามเณรไม่ได้มุ่งเน้นให้การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อเป็นวัตถุประสงค์หลักในการประกาศข่าวดี แต่เป็นเพียงจุดประสงค์ที่สามารถทำได้รองจากจุดประสงค์อื่นเท่านั้น ถึงแม้จะตระหนักถึงความสำคัญของการประกาศข่าวดีก็ตาม ความสำนึกและรับผิดชอบต่อการเตรียมตัวเป็นพระสงฆ์เป็นผู้อภิบาลที่ดี จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นมากๆ ดังที่พระสันตะปาปาฟรังซิส ได้กล่าวไว้ในสาส์นของสมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส สำหรับวันแพร่ธรรมสากล ปี 2021 ว่า “เราจำเป็นต้องพูดถึงสิ่งที่เราได้เห็นและได้ยินมา” (กจ 4.20) เป็นการเรียกเราแต่ละคนให้ “รับผิดชอบ” และนำสิ่งที่เกิดผลในหัวใจของเราไปให้ผู้อื่น พันธกิจนี้ถือเป็นเอกลักษณ์ของพระศาสนจักรเสมอ “พระศาสนจักรมีอยู่เพื่อการประกาศพระวรสาร” และบรรดาสามเณรยังต้องการที่จะมีข้อมูลพื้นฐานหรือข้อมูลดิบที่จะสามารถเข้าไปสืบค้นข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการนำข้อมูลนั้นมาผลิตสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดี และยังมีความต้องการที่จะมีความรู้ความเข้าใจในด้านการใช้งานทั้งโปรแกรม การใช้งานแพลตฟอร์ม และอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้ทักษะความชำนาญในการสร้างสรรค์และผลิตสื่อออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีที่มีคุณภาพ ดังที่พลตรี รักเกียรติ พันธุ์ชาติ (2565: ออนไลน์) ได้ระบุว่า “สื่อสังคมออนไลน์ หมายถึง สื่อดิจิทัลที่เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการทางสังคม (Social Tool) เพื่อใช้ในการสื่อสารระหว่างกัน เครือข่ายทางสังคม (Social Network) ผ่านทางเว็บไซต์ และโปรแกรมประยุกต์บนสื่อใดๆ ที่มีการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต โดยเน้นให้ผู้ใช้งานทั้งที่เป็นผู้ส่งสาร และผู้รับสารมีส่วนร่วม (Collaborative) อย่างสร้างสรรค์ ในการผลิตเนื้อหาขึ้นเอง (User- Generate Content: UGC) ในรูปของข้อมูล ภาพ และเสียง”

2. แนวทางพัฒนาการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีของสามเณรแสงธรรม

2.1 สามเณรควรตระหนักถึง “พระพรของพระเจ้า” ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ในการใช้เพื่อประกาศข่าวดี โดยจำเป็นต้องจัดให้มีการอบรม การให้ความรู้ในเรื่องของความรู้ คุณค่า วิธีการผลิต และวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดี เป็นไปเอกสารกฤษฎีกาสมัชชาใหญ่ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย คริสตศักราช 2015 ระบุไว้ว่า “เทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นเครื่องมือ เพื่อการอภิบาล และการประกาศข่าวดี สื่อสังคมทำให้เกิดชุมชนรูปแบบเครือข่ายสังคมที่เปิดกว้าง ดังนั้น สมาชิกของพระศาสนจักรต้องเรียนรู้ เข้าใจและใช้โอกาสนี้ในการอภิบาล ประกาศข่าวดีและรับการถ่ายทอดความเชื่อและชีวิตจิต กฤษฎีกาฉบับนี้ได้เรียกร้องให้พระศาสนจักรสร้างบุคคลากรที่มีความพร้อมในการสร้าง บริหารจัดการใช้สื่อเพื่อการประกาศข่าวดี สามารถเข้าถึงทุกคนในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย พระศาสนจักรต้องเดินเคียงข้างกับประชากร เป็นมโนธรรม เป็นผู้นำและผู้สอนให้พวกเขาเข้าใจและเข้าถึงสื่อต่างๆ”

2.2 ผู้ให้การอบรม ควรมอบหมายงาน หน้าที่พิเศษเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล เพื่อเกิดการพัฒนาศักยภาพและเกิดความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การประกาศข่าวดี ดังที่คำสอนพระศาสนจักร (Catechism of the Catholic Church) ข้อที่ 1884 สอนว่า “พระเจ้าไม่ทรงประสงค์จะสงวนการใช้อำนาจทั้งหมดไว้สำหรับพระองค์เท่านั้น พระองค์ทรงมอบให้สิ่งสร้างแต่ละอย่างที่มีความสามารถได้ทำหน้าที่ต่างๆ ตามที่ธรรมชาติของตนทำได้ เราจึงต้องเอาอย่างวิธีการปกครองเช่นนี้ในชีวิตสังคมด้วย วิธีการที่พระเจ้าทรงใช้ในการปกครองโลกนี้ ที่แสดงให้เห็นว่าทรงคำนึงถึงเสรีภาพของมนุษย์ด้วยนี้ควรต้องเป็นพลังบันดาลใจ ผู้ที่ปกครองสังคมมนุษย์ด้วย เขาเหล่านั้นต้องปฏิบัติตนเป็นผู้รับใช้พระญาณเอื้ออาทรของพระเจ้า”

2.3 ผู้ให้การอบรม ควรส่งเสริมให้สามเณรใช้สื่อเพื่อการประกาศข่าวดีให้มากขึ้น โดยจัดตารางเวลาในการใช้งานหรือผลิตสื่อดังกล่าวให้เป็นเวลาเฉพาะ ส่งเสริมและเอื้ออำนวยต่อสามเณรที่เป็นบุคลากรในการผลิตสื่อเพื่อการประกาศข่าวดี เป็นไปที่เอกสารกฤษฎีกาสมัชชาใหญ่ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย คริสตศักราช 2015 ได้ระบุไว้ว่า “ประเทศไทยประกอบไปด้วยความหลากหลายทางศาสนา ประเพณี สังคม และวัฒนธรรม การประกาศข่าวดีต้องเคารพ ในความแตกต่าง พระศาสนจักรต้องไม่เพียงถ่ายทอดความจริงและคุณค่าออกไป แต่ต้องยอมรับข้อดีต่างๆ ของวัฒนธรรมนั้นด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. สามเณรและผู้ให้การอบรม ควรนำแนวทางพัฒนาการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อการประกาศข่าวดีของสามเณรแสงธรรม ตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ไปใช้ในการฝึกฝนให้สามเณรมีพัฒนาการในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดี

2. สามเณรลัยแสงธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเตรียมตัวเป็นบาทหลวงคาทอลิก มีความตระหนักถึงการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีในชีวิตประจำวัน โดยเริ่มจากวิธีการง่ายๆ โดยการใช้การแบ่งปันพระวาจาและมีจริยธรรมในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3. สามเณรลัยแสงธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้สามเณรแสงธรรม มีความความเข้าใจ

และเห็นคุณค่าของการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดี ว่าเป็นพระพรพิเศษจากพระเจ้าอย่างแท้จริง จึงควรอุทิศตนเพื่อการประกาศข่าวดีของพระเจ้าโดยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ที่เป็นวิธีการใหม่ ในยุคที่ขับเคลื่อนด้วยสื่อสังคมออนไลน์

4. สามเณรลัยแสงธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้สามเณรแสงธรรม ตระหนักว่าตนคือผู้ประกาศข่าวดีโดยทางศีลล้างบาป และต้องมีความรับผิดชอบต่อนานี้ ด้วยความตั้งใจจริง

5. สามเณรลัยแสงธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้สามเณรแสงธรรม ได้ค้นหาวิธีการนำเสนอข่าวดีแก่กลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มผู้รับสารในวิธีการที่แตกต่างกัน เพื่อที่จะสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้รับสารได้อย่างเหมาะสม และบรรลุวัตถุประสงค์ในการประกาศข่าวดี โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ในแต่ละกลุ่มได้

6. สามเณรลัยแสงธรรมควรจัดตั้งคณะกรรมการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแล ตรวจสอบข้อมูลหรือสื่อต่างๆ ก่อนที่จะถูกส่งออกไปในสังคมออนไลน์ เพื่อความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของการนำเสนอ ที่จะได้เกิดการผิดพลาดน้อยที่สุด และไม่ทำให้ผู้รับสารเกิดความสับสน หรือสงสัยต่อเนื้อหา จนนำไปสู่การเข้าใจทางความเชื่อที่ผิดพลาดต่อไปได้

7. สามเณรลัยแสงธรรม ควรส่งเสริมสามเณรที่ดูแลการผลิตสื่อในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการอำนวยความสะดวกด้านสิ่งแวดลอม ตารางเวลา อุปกรณ์การผลิตหรือเครื่องมือต่างๆ ที่จะช่วยพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้าและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ดูแล เพื่อคุณภาพของสื่อที่จะถูกส่งออกไปยังผู้รับสารจะได้มีความน่าสนใจ และได้รับการตอบรับที่ดีกลับคืนมา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับ ความสำคัญและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดี โดยเฉพาะในเรื่องของการแบ่งปันพระวาจา ที่ได้จากงานวิจัยนี้ไปทดลองใช้เพื่อการส่งเสริมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดี รวมถึงการศึกษาผลของการส่งเสริมความรับผิดชอบในการนำเสนอใช้เพื่อประกาศข่าวดี และการประกาศข่าวดีให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาสามเณรในเรื่องของการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีให้ดียิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้สามเณรสามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประกาศข่าวดีได้ดีมากยิ่งขึ้น เพื่อจะได้ทราบและสามารถนำมาใช้ในการวางแผนการส่งเสริมได้โดยละเอียดชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงยุติธรรม. (2565, 8 มิถุนายน). กฎหมายนํารู้ออนไลน์ ตอนที่ 367 ชื่อตอน ค่า ประจําคนอื่น ความผิดใกล้ตัวที่ต้องรู้ มีโทษจำคุก. <https://www.moj.go.th/view/70149>
- กายการณ สอนแก้ว. (2558, 7 กรกฎาคม). พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของ Gen-X ในกรุงเทพมหานคร. http://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/2395/1/kaikarn_senk.pdf
- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกคริสตศาสนธรรม. (2019). คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก (Catechism of the Catholic Church). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- รักเกียรติ พันธุ์ชาติ, พลตรี. (2565, 7 กรกฎาคม). สื่อสังคมออนไลน์ : แนวทางการนำมาประยุกต์ใช้กับหน่วยงานของรัฐ. http://www.dsdw2016.dsdw.go.th/docpr/ndc_2560-2561/PDF/8496st/8496พลตรี%20รักเกียรติ%20พันธุ์ชาติ.pdf
- แผนกประชาสัมพันธ์บ้านเณรแสงธรรม (2564). เอกสารประกอบการประชุมประจำปีสามเณรลัยแสงธรรม. [เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์].
- สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย: ฤกษ์ฤกษ์สมัชชาใหญ่ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย คริสตศักราช 2015 ศิษย์พระคริสต์เจริญชีวิตประกาศ ข่าวดีใหม่. (2556, 7 กรกฎาคม). <https://www.cbct.or.th/เอกสารฤกษ์ฤกษ์>
- สามเณรลัยแสงธรรม. (2010). เอกสารประกอบการสัมมนาเพื่อการฟื้นฟูชีวิตและพันธกิจการอบรมเพื่อเป็นพระสงฆ์ 2009-2010. นครปฐม: สามเณรลัยแสงธรรม.
- _____. (2022). คู่มือการอบรมสามเณร สามเณรลัยแสงธรรม ปี 2022. [เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์]. นครปฐม: สามเณรลัยแสงธรรม.
- บุญยง พรมมินทร์. (2559). การศึกษาพฤติกรรมการใช้ Social Media ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดโบสถ์ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพิษณุโลก [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยนเรศวร. http://www.edu.nu.ac.th/th/news/docs/download/2018_04_10_14_39_43.pdf
- ฟรังซิส, พระสันตะปาปา. (2565, 7 กรกฎาคม). สารสันของพระสันตะปาปาฟรังซิส สำหรับวันสื่อสารสังคมสากลครั้งที่ 55 ค.ศ. 2021. <https://www.cbct.or.th/news/message-2021-of-the-55th-for-world-communications-day>
- _____. (2565, 7 กรกฎาคม). สารสันของพระสันตะปาปาฟรังซิส สำหรับวันสื่อสารสังคมสากลครั้งที่ 55 ค.ศ. 2021. <https://www.cbct.or.th/news/message-2021-of-the-55th-for-world-communications-day>